

ZAILTASUNAK ADITZ JOKATUAREN INGURUAN *B2-C1* IBILBIDEAN. BILAKAERA KASU BATEN ANALISIA

Tesiaren egilea: Juan Abasolo Isasa

Unibertsitatea: Euskal Herriko Unibertsitatea (UPV/EHU)

Saila: Hizkuntza eta Literaturaren Didaktika Saila

Tesi-zuzendaria: Andoni Barreña eta Laura Mintegi

Tesiaren laburpena:

Euskalduntze-prozesuan ari izan den heldu baten ahozko ekoizpenaren analisia da doktorego-tesi honen lana. Azterketa hori aditz jokatuaren ardazu da, deskribatzaile mota biren bidegurutzetik begiratuta: zailtasunen eta adizki jokatuaren ezaugarrien bidegurutzetik. Marko horretatik, ikastunaren gaikuntza/ikaskuntza prozesuaren bilakaera aztertzen da, adizki jokatuaren ezaugarrien eta hizketaren arteko paralelotasunak aurkitu nahirik.

Azterketan elementu mota biren arteko erlazioak aurkitu nahi izan dira; batetik ditugu adizki trinko eta laguntzaile ahozkatuak, eta bestetik, horiek ekoizteko orduan entzuten diren zailtasunak: zalantzak, zuzenketak eta erroreak. Bigarren azterketa bat eratorri da hasierako horretatik, behin adizki-jokatzearen inguruko portaera batzuk antzemandakoan: zailtasunen bilakaeraren azterketa. Lanean aztertzen da ikaskuntza-prozesua, erabiltzaile independentea izatetik (Europako Markoko B2 maila) erabiltzaile gaitu izatera (C1) igaro bitartean; portaera eta gaikuntza, hain zuzen.

Txostenak lau zati nagusi dauzka. Lehenengoan, teoriaren eta egoeraren azterketa erakusten da hiru kapitulutan, eta, horietan oinarrituta, hipotesiak ere aurkezten dira. Bigarren zatian aurkeztu eta azaltzen dira diseinu- eta metodologia-hautuak, beste lau kapitulutan. Hirugarren zatian, kapitulu bakarrean, datuen azterketari begiratzen zaio. Eta azken zatian aurkitutakotik ateratako ondorioak azaltzen dira, kapitulu bitan.

Ikastunaren zenbait berbazo jarduera grabatu ziren, artean B2 mailako trebakuntzan ari zenean, eta beste batzuk, C1 mailako trebakuntzaren amaierarantz, denak urtebetean zehar. Grabaziook transkribatu eta Praat softwarearen laguntzaz etiketatu ziren, gero, etiketa horien banaketaren analisia eginaz, zailtasunen eta aditzen arteko erlazioa eta garapena ikertzeko. Analisi estatistiko ez-parametrikoki eman zaio lehentasuna, banaketak aztertzeko, eta ikusizko analisia gehi analisi estatistikoari, garapenaren azterketa Subjektu Bakarreko Diseinuaren arabera egiteko orduan.

Aztertutako hiztunaren berbazko ekoizpenaren analisiak erakutsi du, hiztun honen kasuan, zailtasunen kopurua handiagoa dela adizki jokatuan bertan edo ahoskatzeko unean, aztertu diren bestelako hitz eta funtzioen kasuan baino. Bigarren azterketa bati ekin zaio zailtasunen banaketa ea adizkien ezaugarrien arabera aldatzen den ala ez den antzemateko. Aurkikuntzek erakusten dute zailtasunen banaketa adizkien ezaugarri morfologiko, semantiko eta pragmatikoen arabera aldatu egiten dela. Bereziki, adizki formaren erabilera-maiztasunak azalpen-indar handia duela ematen du. Hirugarren azterketa bat ere egin da, gramatika-gaitasunaren garapena aztertzea helburu. Horretan jaitsierak eta igoerak aurkitu dira, B2 mailatik C1 mailarako gaikuntza orokor horretan: zailtasun batzuen gertaldien jaitsierak (gramatika-erroreak) eta beste zailtasun adierazle batzuen igoerak (errepikapenak, etorriaren etenak eta bestelako zalantza adierazleak).

Lehenengo analisisen argitara, txostenean aztertu den hiztunaren kasuan, adizki jokatu beste funtzio batzuk baino zailagoa dela esan daiteke. Lehenengo bilaketaren emaitzak esperotakoak dira: zenbait zailtasunen agerrera erlazioa erakutsi du adizki jokatu hainbat ezaugarriekin. Guztietan nabarmenena, literaturako datuekin bat etorrita, maiztasuna izan da. Gramatika-gaitasunaren garapenari egozteko aldakuntzarik ez dugu aurkitu, nahiz eta ikasketan eta gaikuntzan aurrera egin. Hori gaitasun estrategikoaren garapenaren bitartez azaltzen dugu, literaturan ere maiz aipatua.

Amaitzeko, esan liteke errore morfologikoetan beherako joera nabarmena ikusiaz batera, errore prosodikotzat hartu behar genukeenak goranzkoa erakutsi duela. Hurrengo ikerketa-itaun batzuei bidea zabalik uzten die horrek.